

Lokaal is Onze Toekomst

English title: *Local is Our Future: Steps to an Economics of Happiness* (book excerpt)

Written by: **Helena Norberg-Hodge – Founder & Director, Local Futures**
Vertaald door / translated by: **Marc Dekens**

[Dit is een vertaling van een deel van het eerste hoofdstuk van het boek 'Local is Our Future: Steps to an Economics of Happiness' geschreven door Helena Norberg-Hodge en gepubliceerd door Local Futures in 2019.]

Wil onze soort een toekomst hebben, dan moet die toekomst lokaal zijn.

Het goede nieuws is dat de weg naar zo'n toekomst al wordt gesmeed. Weg van de schermen van de reguliere media, wordt het onbehouden 'groter is beter'-verhaal dat al eeuwenlang het economische denken domineert, uitgedaagd door een veel zachter, meer 'vrouwelijk', inclusief perspectief dat menselijk en ecologisch welzijn centraal stelt. Mensen gaan erkennen dat verbinding, zowel met anderen als met de natuur zelf, de bron is van menselijk geluk. En elke dag ontstaan er nieuwe, inspirerende initiatieven die de potentie bieden voor echte welvaart.

Tegelijkertijd groeit het besef - van de grassroots bewegingen tot de academische wereld - dat de reële economie de natuurlijke wereld is, waarvan we uiteindelijk afhankelijk zijn voor al onze behoeften. Alleen als we een structurele verschuiving in de huidige economie omarmen - weg van de afhankelijkheid van een door bedrijven geleide wereldmarkt, naar gediversifieerde lokale systemen - zullen we in staat zijn om te leven op een manier die dit inzicht weerspiegelt.

Tragisch genoeg blijven onze politieke en zakelijke leiders blind voor deze en andere realiteiten. Ze brengen ons een ander pad op, een pad waar biotechnologie de wereld zal voeden, het internet wereldwijde samenwerking mogelijk zal maken, robots mensen zullen bevrijden van de sleur van fysieke en mentale inspanning, en dat de rijkdom van een steeds rijkere 1% op de een of andere manier 'naar beneden zal druppelen' om de armen ten goede te komen.

Hoe ziet deze toekomst eruit? Google's Ray Kurzweil laat ons weten dat ons voedsel afkomstig zal zijn van "door Artificiële Intelligentie-gecontroleerde verticale gebouwen" en ook "in vitro gekloond vlees" zal bevatten. Volgens Elon Musk van Tesla is het bouwen van een stad op Mars "de cruciale beslissing voor het maximaliseren van het leven van de mensheid", terwijl "30 lagen tunnels" de congestie in de steden met een hoge dichtheid op aarde zullen verlichten. Goldman Sachs legt uit dat de digitalisering van alledaagse voorwerpen "netwerken tot stand zal brengen tussen machines, mensen en internet, wat leidt tot de creatie van nieuwe ecosystemen die hogere productiviteit, betere energie-efficiëntie en hogere winstgevendheid mogelijk maken".

Deze ideeën worden geprezen als visionair en gedurfd, maar wat ze beloven is simpelweg de escalatie van dominante trends - neokoloniale expansie, verstedelijking

en commodificatie (in alles koopwaar zien) - overbelast met luxe gadgets. Wat ze ons niet vertellen is dat het systeem op elk niveau de meest overvloedige natuurlijke hulpbron van allemaal - menselijke energie en arbeid - op de afvalberg dumpst. Tegelijkertijd subsidiëren onze belastingen een dramatische toename van het gebruik van energie en schaarse natuurlijke hulpbronnen. We hebben een systeem dat tegelijkertijd massale werkloosheid, armoede en vervuiling veroorzaakt.

Dit systeem is niet de uitdrukking van de wil van de meerderheid: integendeel, we zijn actief uitgesloten van inspraak. Maar ik geloof ook niet dat een 'goeden vs. slechteriken'-verhaal klopt. Het is waar dat de mensen die bewust bezig zijn met bedrijfsmonocultuur slechts een klein deel van de wereldbevolking vertegenwoordigen - misschien minder dan 10.000 individuen wereldwijd - maar zelfs zij zijn zo gebiologeerd door abstracte economische modellen en indicatoren dat ze vaak blind zijn voor de werkelijke effecten van hun beslissingen.

In zekere zin heeft het systeem ons allemaal in de val gelokt. Zelfs de CEO's van grote bedrijven en banken worden gedreven door speculatieve markten om hun winst- en groei-doelstellingen op korte termijn te halen - ze staan onder grote druk om aan de top te blijven uit angst hun eigen baan te verliezen en hun aandeelhouders in de steek te laten. Het is dus het systeem zelf dat ter verantwoording moet worden geroepen en veranderd - niet de onderling uitwisselbare individuen die er macht in uitoefenen.

Maar zoals ik aan het begin al zei, dit is niet de enige richting waarin de wereld wordt bewogen. Mensen over de hele wereld verlangen naar de diepe banden van gemeenschap en verbinding met de natuur waarmee we het grootste deel van ons bestaan zijn geëvolueerd. En van onderaf streven ze naar een fundamentele verschuiving in richting. Hun visie is niet gebaseerd op de fetisj van een paar miljardairs voor hightech-trucs en talent voor het vergaren van geld: in plaats daarvan komt het voort uit een diepe ervaring van wat het betekent om mens te zijn.

Aan de basis op elk continent komen mensen in hun diverse culturen samen om het sociale weefsel opnieuw te weven en opnieuw verbinding te maken met de aarde en haar ecosystemen. Ze bouwen welvarende lokale economieën en intergenerationele gemeenschappen op die voor meer zinvol en productief werk zorgen. Van gemeenschapstuinen tot boerenmarkten, van alternatieve leerruimtes tot lokale zakelijke allianties en coöperaties - wat ze allemaal gemeen hebben, is een vernieuwing van plaatsgebonden relaties die een blijvend en aangeboren menselijk verlangen naar liefde en verbinding weerspiegelen.

Deze lokalisatie-initiatieven tonen nadrukkelijk aan dat de menselijke natuur niet het probleem is – integendeel, het is de onmenselijke schaal van een techno-economische monocultuur die onze verlangens en behoeften heeft geïnfiltreerd en gemanipuleerd. Dit begrip wordt versterkt door te observeren wat er gebeurt als mensen weer in contact komen met structuren op menselijke schaal; Ik heb gevangenen getransformeerd zien worden, delinquente tieners betekenis en een doel zien krijgen, depressies genezen en sociale, etnische en intergenerationele kloven overbrugd zien worden.

In veel gevallen komen deze initiatieven meer voort uit gezond verstand dan enige intentie om 'de wereld te veranderen'. Maar samen vormen ze niettemin een krachtige uitdaging voor de zakelijke orde en verwoorden ze een heel andere visie op de toekomst.

Deze opkomende beweging overstijgt de conventionele links-rechts tweedeling. Het gaat erom dat verschillende menselijke waarden en dromen kunnen floreren, terwijl tegelijkertijd cultuur opnieuw in de natuur wordt ingebed. Het betekent dat samenlevingen hun afhankelijkheid kunnen intrekken van verre, onverklaarbare monopolies die onze basisbehoeften produceren in gemechaniseerde mono-culturele systemen met hoge input aan de andere kant van de wereld, ten gunste van lokale en ambachtelijke productie voor lokale behoeften. De nadruk ligt hier op echte behoeften, niet op de kunstmatige behoeften die zijn gecreëerd door marketeers en adverteerders in een poging om de fabrieken van het consumentisme en eindeloze groei aan te wakkeren.

Lokalisatie betekent dat we uit de zeer onstabiele en uitbuitende bubbels van speculatie en schulden komen en terug naar de reële economie - onze interface met andere mensen en de natuurlijke wereld. In plaats van tonnen aan perfect rechte wortelen te eisen en de wortelen die niet aan de eisen voldoen weg te gooien (zoals supermarktketens doen), hebben lokale markten een diversiteit aan producten nodig en creëren daarom prikkels voor meer gediversifieerde en ecologische productie. Dit betekent meer voedsel met veel minder machines en chemicaliën, meer handen op het land en dus meer zinvolle werkgelegenheid. Het betekent een drastische vermindering van de CO₂-uitstoot, geen behoefte aan plastic verpakkingen, meer ruimte voor wilde biodiversiteit, meer circulatie van rijkdom binnen lokale gemeenschappen, meer persoonlijke gesprekken tussen producenten en consumenten en meer bloeiende culturen, die gebaseerd zijn op echte onderlinge afhankelijkheid.

Dit is wat ik het 'oplossingsvermenigvuldiger' effect van lokalisatie noem, en het patroon reikt verder dan onze voedselsystemen. In het blinde, losgekoppelde en overgespecialiseerde systeem van wereldwijde monocultuur, heb ik woningbouwprojecten zien bouwen met geïmporteerd staal, plastic en beton, terwijl de eiken op het terrein met de grond gelijk werden gemaakt en in houtsnippers werden veranderd. Het inkorten van afstanden daarentegen betekent structureel meer ogen per hectare en innovatiever gebruik van beschikbare middelen. Het klinkt misschien utopisch, maar naarmate we ons minder afhankelijk maken van sterk gecentraliseerde, geautomatiseerde systemen op gebieden als gezondheidszorg en onderwijs, kunnen we de verhoudingen tussen arts en patiënt, tussen leraar en student opnieuw in evenwicht brengen en zo ruimte maken voor individuele behoeften en mogelijkheden.

Het is volkomen redelijk om een wereld zonder werkloosheid voor te stellen; zoals geldt voor elk prijskaartje in een supermarktschap, is werkloosheid een politieke beslissing die op dit moment wordt genomen volgens de mantra van 'efficiëntie' bij gecentraliseerd winstbejag. Omdat zowel politiek links als rechts zich hebben aangesloten bij het dogma van 'groter is beter', hebben de burgers geen echt alternatief.

Wanneer we de economie op menselijke schaal versterken, verandert de besluitvorming zelf. We creëren niet alleen systemen die klein genoeg zijn om te beïnvloeden, maar we verankeren ons ook in een web van relaties dat onze acties en perspectieven op een diep niveau kan bezielen. De toegenomen zichtbaarheid van onze impact op de gemeenschap en lokale ecosystemen leidt tot ervaringsbewustzijn, waardoor we zowel meer in staat zijn om veranderingen door te voeren als nederiger worden door de complexiteit van het leven om ons heen.

Op een fundamenteel niveau stelt lokalisatie ons in staat de constant evoluerende, veranderende aard van het universum te waarderen. In plaats van te leven volgens labels - de wereld zien door middel van woorden, vaste begrippen en cijfers - worden we ons ervan bewust dat elke persoon, dier en plant uniek is en van moment tot moment verandert. Lokalisatie geeft ons de intimiteit en het tempo dat nodig is om deze volheid te voelen, en om de vreugde te voelen een integraal onderdeel te zijn van een levend web van relaties.

We staan voor een grimmige keuze tussen twee radicaal uiteenlopende paden. De ene leidt ons meedogenloos naar snelle, grootschalige, mono-culturele, techno-ontwikkeling. Het is een pad dat ons van elkaar en de natuurlijke wereld scheidt, en onze neerwaartse sociale en ecologische achteruitgang versnelt. Het andere pad gaat over het vertragen, terugschroeven en het bevorderen van een diepe verbinding, om de sociale en economische structuren te herstellen die essentieel zijn om aan onze materiële en diepere menselijke behoeften te voldoen op een manier die de enige planeet die we hebben, koestert.

This is an excerpt from the first chapter of *Local is Our Future: Steps to an Economics of Happiness*, a new book by Helena Norberg-Hodge, published by Local Futures in July 2019.

Paperback copies and E-book of *Local is Our Future* are available to order from Local Futures' online store: <https://www.localfutures.org/store/Local-is-Our-Future-p140051233>